
Co vlastně chtějí stávkující rakouští studenti?

Co vlastně chtějí stávkující rakouští studenti?

LIDOVÉ NOVINY

24.11.2009, rubrika: Akademie, strana: 26, autor: INA MAREŠOVÁ, PETR PÍŠA

OČIMA STUDENTŮ

Reformy vysokého školství vyvolaly v Rakousku celostátní nepokoje. Podle studentů se o podobných protestech uvažuje i u nás Vývařovna namísto posluchárny, rozložené spacáky po chodbách, skupinky studentů mumifikující budovu své almy mater výmluvnými transparenty. Už více než měsíc vypadá vídeňská univerzita jako všechno možné, jen ne jako vzdělávací zařízení.

Obsazením její největší auly vypukla v polovině října stávka, kterou rakouská média označují za nejmasivnější studentské nepokoje od roku 1968. Protestní akce, do kterých se doposud zapojilo přes třináct vysokých škol, přivedly během dvou demonstrací do ulic hlavního města vždy na deset tisíc studentů.

Českému maturantovi by přitom studium na rakouské vysoké škole mohlo na první pohled připadat jako procházka růžovým sadem. Příjímací zkoušky na drtivou většinu oborů totiž neexistují. Když navíc současná vláda zrušila i školné, otevřela tím brány k vyššímu vzdělání i méně šťastným studentům ze sousedního Německa, kteří by se na základě horších výsledků maturitní zkoušky na lukrativní obory ve své vlasti nikdy nedostali.

Výsledkem jsou přeplněné přednáškové sály a nedostatečné kapacity seminářů. „Dost často jsem seděla před dveřmi,“ říká mluvčí stávkujících studentů Veronika Lion. Snaha vlády omezit přístup zavedením přijímacích zkoušek a výraznou selekcí během prvního roku studia však narazila na zásadní odpor: „Není nadbytek studentů, je jen málo míst,“ vyhlásili protestující a vydali se do ulic.

Vzdělání versus trh Vedle nedostatečného financování brojí proti přílišnému vlivu politické sféry na chod univerzit. O řízení vysokých škol by podle nich měly rozhodovat senáty složené z pedagogů a studentů, nikoliv zástupci ekonomického sektoru. Vzdělání musí být všestranným rozvojem osobnosti, nikoliv chrlením absolventů šitých na míru momentálním požadavkům trhu. Nezbytnou nutností je pro rebelující studenty i padesátiprocentní zastoupení žen v akademických sborech.

„Současní mladí Rakušané byli dlouho vnímání jako pasivní a konformní. Že se něco takového děje právě tady, je zázrak,“ říká Veronika Lion. Deník Die Presse hovoří o výbuchu frustrace celé generace, která chce způsobem organizace stávky ukázat, že by se novodobá společnost mohla obejít bez politických představitelů. Stávkující nevolili jednotné vedení a o všech krocích nechávají hlasovat celé plénum. Svůj program šíří pomocí aktuálních komunikačních kanálů, například přes facebook nebo twitter, „se kterými naši politici neumějí zacházet,“ říká Lion.

Ministerstvo pro vědu a vzdělanost přislíbilo protestujícím navýšení univerzitní dotace o třicet čtyři milionů eur ročně, ti to ale rezolutně odmítli – požadují miliardu. Jedině tak se prý mohou rakouské univerzity zařadit mezi evropskou špičku. Plzeňská práva jako memento O podobné injekci si české vysoké školy mohou nechat jenom zdát. Státní výdaje na vysoké školství při započtení inflace v posledních letech stále klesají a při současných rozpočtových problémech je náprava v nedohlednu. Vypadá to, že ministerstvo školství namísto toho hledá finanční zdroje pomocí většího propojení univerzit s ekonomickým sektorem.

Možných následků tohoto propojování se však obávají akademické samosprávy. Politizace a komercializace může podle nich vést ke ztrátě prestiže univerzit. „Plzeňská aféra je příklad toho, jak to vypadá, když vysoká škola vyjde v plné míře vstříc požadavkům trhu,“ říká Josef Šlerka, místopředseda Akademického senátu Univerzity Karlovy.

Rakouští studenti hodlají v okupačních stávkách pokračovat do té doby, než budou jejich podmínky vyslyšeny. Nespokojení pedagogové českých vysokých škol ale uvažují i o jiných variantách. Podle Šlerky není stávka jediné řešení. „Vysoké školy nejsou šroubárny. Jsou daleko účinnější kroky, kupříkladu nevypsání přijímacích zkoušek.“

O autorovi| Autoři jsou studenti, IM stipendistka Vídeňské univerzity, PP člen Akademického senátu FF UK